

З часом підприємство здійснює так зване «відповідальне інвестування», тобто, вкладає інвестиції в проекти, що враховують екологічні та соціальні фактори і наслідки реалізації проекту. Як наслідок, поступово формується імідж підприємства, яке здійснює екологічно відповідальну діяльність, що зазвичай позитивно оцінюється соціумом.

Література

1. Закон України «Про охорону навколишнього середовища» № 1268-ХІІ від 26.06.1991 р. — ВВР. — 1991. — № 41.
2. Закон України «Про екологічну експертизу» № 45/95-ВР від 09.02.1995. — www.rada.gov.ua
3. Екологічна експертиза. Теорія і практика: Навч. пос. — Чернівці, Рута, 2008.
4. Куркін М. В., Понікаров В. О., Назаренко Д. В. Контроль та захист економічної безпеки діяльності підприємств : Навч. пос. — Х.: ФОП Павленко О. Г. ВД «ІНЖЕК», 2010.
5. Шевчук В. Я, Ситалкін Ю. М, Білявський Г. О., Гетьман В. В. Екологічне управління: Підручник. — К.: Либідь, 2004.

Олійник Я. В.,

канд. екон. наук,
доцент кафедри бухгалтерсько-
го обліку ДВНЗ «КНЕУ імені Ва-
дима Гетьмана», Україна

Oliinik Y., PhD,

Associate Professor of
Accounting
SHEE «MBK Vadym Hetman»
Ukraine

ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕ- ЧЕННЯ КОНТРОЛЮ ЗА ДІЯЛЬНІСТЮ НЕПРИБУТ- КОВИХ ОРГАНІЗАЦІЙ

Інформація про неприбуткові організації та правила їх діяльності має бути доступна державним органам, донорам, суспільству та кожному зацікавленому громадянину. Шляхом досягнення прозорості та підконтрольності суспільству є система звітності неприбуткових організацій.

INFORMATION FOR THE CONTROL OF ACTIVITY NONPROFIT ORGANIZATIONS

Information on nonprofit organizations and the rules of their activities should be available to state bodies, donors, the public and all concerned citizen. Through transparency and accountability to society is a system of reporting of nonprofit organizations.

Кількість і стан розвитку неприбуткових організацій, які створюються для задоволення широкого спектру соціальних інтересів громадян і досягнення суспільних благ, свідчить, що вони

набувають все більшого значення та є реальним економічним сектором.

24 березня 2012 року була затверджена Стратегія державної політики сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні Указом Президента України, якою держава запровадила цілісний підхід до формування політико-правової основи її взаємодії із третім сектором. Зміни зовнішнього середовища обумовлюють додаткове теоретичне осмислення організаційних аспектів їх діяльності.

В Україні діяльність неприбуткових організацій регламентується величезною кількістю законодавчих актів, що обумовлює наявність неоднозначності тлумачень і певних проблем. Одним з головних проблемних аспектів регулювання діяльності неприбуткових організацій, які вимагають вирішення на державному рівні, є забезпечення контролю за діяльністю неприбуткових організацій з боку держави, суспільства та донорів.

Для забезпечення належного контролю в Україні має бути розроблена система звітності неприбуткових організацій, яка забезпечить усіх зацікавлених користувачів необхідною, достатньою, відкритою інформацією про їх діяльність.

Надати державі, донорам і суспільству відомості для визначення відповідності діяльності неприбуткових організацій меті та завданням, зазначеним у статутних документах, має відкрита, достовірна, повна інформація. Таку інформацію має забезпечити фінансова звітність неприбуткових організацій, крім того, громадськості повинна бути надана можливість ознайомлення з нею.

Деякі нормативно-правові документи, що регулюють діяльність неприбуткових організацій, вимагають обов'язкове складання та оприлюднення фінансової звітності. При цьому перелік форм звітності, порядок складання та подання, за деякими винятками, не вказується. У зв'язку з цим виникає потреба уточнення складу та структури форм звітності неприбуткових організацій.

Склад звітності неприбуткових установ та організацій має залежати від організаційно-правової форми, форми ведення бухгалтерського обліку та особливостей оподаткування. Для неприбуткових організацій з високим рівнем державного контролю необхідне подання фінансової звітності в повному обсязі, а для всіх інших можна вимагати обмежену звітність.

Основним критерієм визнання елементів фінансової звітності неприбуткових організацій є розподіл діяльності на дві складові: реалізація сервісного потенціалу у відповідності з основною некомерційною діяльністю, заради якої створена неприбуткова ор-

ганізація, та отримання економічних вигід у відповідності зі здійсненням підприємницької діяльності.

Звітність має формуватися з урахуванням базових принципів МСФЗ та орієнтуватися на надання визначеному колу користувачів інформації. Оптимальним варіантом формування звітності для неприбуткових організацій є надання інформації в розрізі надходжень і витрачань від основної, некомерційної діяльності, та в розрізі доходів і витрат від здійснення підприємницької діяльності з урахуванням принципів МСФЗ.

В Україні державних органів і способів публічного контролю за діяльністю неприбуткових організацій не існує. За умови відсутності державного органу, прямими функціями якого є контроль діяльності неприбуткових організацій, функцію забезпечення законності та цільової спрямованості їх діяльності мають взяти на себе зацікавлені члени громади та засоби масової інформації, особливо там, де неприбуткові організації мають значні пільги чи урядові гранти, суспільство має право вимагати від них відкритості та суворої звітності

Інформація про неприбуткові організації та правила їх діяльності має бути доступна суспільству та кожному зацікавленому громадянину. Донори повинні мати право укладати договори про розкриття інформації з метою оцінки здатності неприбуткових організацій залучати внески та ефективності їх використання.

Література

1. *Гура Н. О.* Облік видів економічної діяльності: Підручник. — К.: Центр учбової літератури, 2010. — 392 с.
2. *Гученко І. І., Левицька С. О., Павлюк С. І., Пархоменко В. М., Сопко В. В.* Уніфікована система обліку та звітності неприбуткових (громадських) організацій // Під заг. ред. В.Сопка, В. Пархоменка. — К.: Видавничий Дім «Юридична книга», 2001. — 175 с.
3. *Левицька С. О.* Облік та контроль діяльності неприбуткових організацій: Монографія. — Рівне: НУВГП, 2005. — 347 с.
4. *Левицька С. О.* Облік діяльності неприбуткових організацій: Монографія. — Рівне: УДУВГП, 2003. — 259 с.
5. *Свірко С. В.* Організація бухгалтерського обліку в бюджетних установах: Навч. посібник. — К.: КНЕУ, 2003. — 380 с.
6. *Ткаченко І. Т.* Звітність бюджетних установ: Навч. посібник / 2-ге вид., допов. і переробл. — К.: КНЕУ, 2005. — 548 с.
7. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 р. № 996 — XIV (зі змінами і доповненнями) [Електронний ресурс]. — Режим доступу:// www.zakon.rada.gov.ua.
8. Податковий Кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI [Електронний ресурс]. — Режим доступу: // www.zakon.rada.gov.ua.